

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felolós szerkesztő:	Kiadó iaptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Allyben: Negyedévre	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre	12			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre	5			
Egészévre	20			

A „Himnusz.”

— június 27.

(gr.) Közbeszéd, közfelháborodás tárgyúul szolgál a Debrecenbe érkezett külföldi tudósok fogadtatásának egyik váratlan eseménye.

Az ösmerkedési estély — a mint jelentettük — az „Arany-Bika” udvarkertjében folyt le.

Huzott a katonabanda csárdást, polkát, kuplét, operát és operettet. Kellemes zenekiséret volt ez a habzó sőr mellé.

De milyen bohó emberek is ezek a külföldi tudósok! Megakarták tisztelni a magyar nemzetet és az őket verdégül látó nagy alföldi gócpontot, Debrecen legmagyarabb városát. Arra kérték a zenekart, hogy harsogtassa az ünnepélyes pillanatban a „Himnusz”-t.

A zenekar megtagadta az egyszerű és magától értetődő kívánságot. Kijelentették, hogy a zenekar kóta nélkül nem játszhatja el a magyar nemzeti éneket. A külföldi tudósokkal megértették, hogy a közös, tehát részben saját hadseregünk, ennek színmagyar ezrede oly zenekart tart fenn, a mely nem szolgálhat bármily pillanatban a magyar Himnuszszal. Nem tudja, nem tanulta be kóta nélkül való készséggel.

Annyi fáradságot pedig a „Himnusz” (ugy-e bár?) nem érdemel, hogy kótáit egy talyigán gyorsan előhozzák.

Jól tessék megérteni. Nem a *rebellis* Kossuth nótát, nem is a „Jaj de huncut a német” kezdetű, jelenleg igen alkalmoszerű népdalt kellett volna játszaniok. Nem. Csak azt a gyönyörű dalt, Kölcsey Ferenc magasztos költeményét, a melynek imaszzerű kezdete így hangzik: „Isten áldd meg a magyart”... A „Rákóczy”, a „Szózat” és a „Himnusz” pedig a mi nemzeti dalaink.

Valjon mi történik, ha a francia katonai zenekar nem áll bármely pillanatban készen a „Marseillaise” megzendítésére? Mi történik, ha Németországban a katonai zenekar nem akarná, vagy nem tudná (egyenlő és egymásból folyó hiba mindakettő) közkívánatra elharsogtatni a „Wacht am Rhein”-t? Vagy miként viselkednék a

világ bármely állami léttel dicsekvő nemzete, a büszke Albiontól kezdve le a parányi Montenegroig, ha a hadsereg hangzereit nem találná berendezve a nemzeti himnusz eljátszására?

Ezekben az országokban az ilyen zenekarral tüstént és ott, nyomban végezne a közönség. Hangszer nem maradna épségben, közönség elé az ilyen banda többé nem léphetne. Ha ugyan az ilyen, nemzeti sérelmet jelentő botrány képzelhető lenne széles e világon bárhol, az egy Magyarországot kivéve . . .

Hát nálunk megtörténhetett, még pedig a magyarnál is magyarabb Debrecen kellő közepén.

Külföldiek előtt történt, tehát valóságos arculcsapása, pellengére állítása a magyar nemzetnek. Azért utaztattuk meg a külföldi kitünőségeket az Alföldön, hogy lássák Magyarország műveltségének fejlett voltát, szép előhaladását. Budapest szépségeit Potemkin-falvának nézhették volna, de ha a vidéken is korral haladó fejlődést találnak, akkor már biztos tudatára juthatnak annak a ténynek, hogy Magyarország nem a barbár Kelet kezdete, hanem a művelt Nyugatnak méltó folytatása.

Ez a kis jelenetke azonban halomra döntött minden jó igyekezetet. Képe kicsinyben az általános helyzetnek. Mert a hol megeshetik az, hogy vígan bughat a nemzet elnyomásának gyűlölt emlékeihez tartozó „Gottenthalte”, de a hol a nemzeti himnuszt az ország keserves adófizetéséből fenntartott hadsereg zenekara elannyira kicsinyli, hogy nem szolgálhat vele, a mikor a lelkek erre a dalra szomjuhozna, ott nem lakhatik európai rangot igénylő szabad nemzet. Az ilyen népet néptörzsnek lehet lebecsmérelni, önértetét arcul ütni nem is nagy dolog. A nemzet magyar vezényszóért küzd, de a hadseregnek — úgy látszik — tudomása sincs arról, hogy mily küzdelmek folynak körülé és érette.

A külföld és önmagunk szemelátára szenvedtünk sérelmet. Ez a dolog ennyiben nem maradhat. Debrecen közönségének kezébe kell vennie a megtorlást.

A hol ezentul a katonai zene Debrecenben megszólal, ott a közönségnek, mint egy embernek talpra kell állania és követelni a „Himnusz”-t. Ha a katonai zenekar nem tudja, vagy nem akarja eljátszani, követelni kell az üzlet tulajdonosától a zenekar rögtöni eltávolítását. Ha az üzlet tulajdonosa ezt nem akarná, vagy a császári és királyi vonakodás színhelye köztér lenne, a közönség hagyja el azt azonnal és a „Himnusz” éneklésével tüntessen minden egyéb zenemű ellen.

Ezt elvárjuk Debrecen városa magyar önértetétől. Ha nyugton türjük azt, hogy a külföld előtt meggyalázzanak, ne fogadjunk többé vendégeket és bujjunk el magunk, hogy sem a külföld, sem Rákóczy, Kölcsey és Kossuth dicső szelleme ne lásson bennünket.

A nagy válság.

— június 26.

A törvényhozás szünete — úgy látszik — nem lesz meddő. A politikai mozgalmak nem szűnnek. Azt hirdetik legalább, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnöknek valóban komoly szándéka a megoldás létrehozása. Egyelőre azonban a törvénytelenység terén tesz nagy lépéseket a nemes báró, a mi kitűnik a hivatalos lap következő közleményéből is:

„A m. kir. kormány folyó évi június hó 22-én lemondását elhatározván, azt a miniszterelnök ő császári és apostoli királyi felségének előterjesztette.

Ő császári és apostoli királyi felsége Lajta melletti Bruckban folyó évi június hó 23-án kelt legfelső elhatározásával ezen kérelemnek helyt nem adván, a miniszterium lemondását el nem fogadta.”

Szombaton 5 kereste fel Rakovszky Istvánt, tegnap pedig a képviselőház alelnöke adta vissza a látogatást és ez alkalommal folytatták a békéről való eszmecserét. — A látogatás után Rakovszky István kijelentette e sorok írója előtt, hogy még mindig nem találták meg azt a támpontot, amelyből kiindulva a leghalványabb reményt is lehetne táplálni a békés megoldás nyélbeütésére.

Politikai körökben ma erősen tartotta magát az a hír, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnök nem fog személyesen tárgyalni

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szert hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Eme hatóanyagot és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4—kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantti céggel legyenellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc)

a pártok vezéreivel, hanem a király erre a célra külön homo regiust fog ideküldeni.

Már neveket is emlegetnek: Széll Kálmánt és Wekerle Sándort, akik tudvalevőleg elfogadható emberek a koalíció tagjainak szemében.

Különben pedig a béketárgyalások igen lassu tempóban fognak lefolyni.

A szövetkezett ellenzék vezérei mind távol vannak a székes fővárostól. Kossuth Ferenc szerdán tér vissza Soltról, Apponyi Albert ma reggel utazott Eberhardra, Justh Gyula Makón van és csak a jövő hét elején tér vissza. És így sorra véve alig találunk két-három számottevő politikust Budapesten.

A Kossuth Lajos utcai rendes politikai korzón ma sokat beszéltek Apponyi tegnapi szolnoki beszédéről, amelyben ismét leszögezte a magyar vezényszót.

Az a hír terjedt el tegnap, hogy a kormány megakarja rendszabályozni a sajtót és ezért elsősorban a terjesztést, az elárulást tiltja be s azután a vasuti kedvezményes szállítást szünteti be. A hír valódiságát nem sikerült megállapítani valami ilyen intézkedésnek a szele érzik meg a következő, M. A. V. debreceni üzletvezetősége által hozzánk intézett.

„Tisztelettel értesítjük miszerint a magyar kiviteli és csomagszállítási részvénytársasággal fennálló szerződésünk értelmében az államvasutak pályaudvarainak területén csakis oly lapok árusíthatók el, a melyeket ezen részvénytársaság küld elárulítás végett vagy egyes kiadók az ő megbízásából küldik. Miután nevezett cég tudomásunkra hozta, hogy t. cím lapjának a pályaudvaron való elárulására nézve megállapodás nem történt — értesítjük, miszerint Debrecen állomáson az összes helyi lapok elárulását f. é. július 15-ével beszüntetjük és felkérjük, hogy a fent megnevezett céggel a megjelölt időpontig megállapodásra jutni sziveskedjék, mert ezen időponton túl az elárulás csakis a jelzett módon eszközölhető.“

A legújabb politikai hírek itt következnek:

Bécsi táviratok szerint vasárnap odaérkezett Bihar m. kir. honvédelmi miniszter. Őt a király külön kihallgatáson fogadta. A magyar honvédelmi

miniszter később meglátogatta Pietreich közös hadügyminisztert.

Osztrák képviselői körökben hirtelül jár annak, hogy az osztrák kormány felhatalmazást kér a birodalmi gyűléstől arra nézve, hogy Ausztria nevében a külfölddel kötendő kereskedelmi szerződések dolgában önállóan tárgyalhasson.

Külföldi tudósok a Hortobágyon.

— június 27.

Az Európa szerte híres hortobágy pusztáknak érdekes vendégei voltak tegnap. A nemzetközi természettudósok kongresszusi tagjai utaztak ki a rónák e végtelenjére, hogy megtekintsék azt a sok ritka és változatos látni valót, a mely ezen a pusztán kinálkozik. A kirándulásnak a pompás idő is kedvezett és így az a sok szín és tarkaság mind mind érvényesült az idegenek előtt. A kirándulás kitünően sikerült. Igazi élvezetet nyújtott minden pillanat, s míg a vendégek künn jártak „a delelő ménések és a délibábok hazájában.“

A külföldi kiránduló tudósai külön vonaton indultak ki a Hortobágyra. Ugy hat óra tájban a szokottnál elevebb kópe volt a Bika szállónak. Ott szálltak fel a tudósok a kisvonatra, a mely a Hatvan utcai állomáshoz vitte őket. Félhétkor aztán elindult a hortobágyi különvonat, a mely a ritka szép, egyenes pályán gyorsan haladt a nagy pusztaságra. Érdekes emberek voltak ezek a tudósok. Mindent, a mit talán közönséges ember észre se vesz, az az ő szemüknek feltűnt s nagyon érdeklődtek iránta. A kalauzoló debrecenieket ugyancsak elhalmozták kérdésekkel. Mindegyik tudósnál zsebkönyvecske, ceruza és amit hallotak feljegyezték. Még meg se pillantottuk a Hortobágyot, ők már a térképet böngészték a vasuti kocsi ablakában és számították, hogy a vonat körülbelül hol vágja át a nagy pusztát, hol vesz kanyarodót a vasut, milyen menetsebességgel halad az egyenes pályán a vonat. stb. Minden szem az ablakon tekintett ki, hogy mikor ér a Hortobágy közelébe a vonat. Egyik másik fényképfelvételeket eszközölt, a másik három négy sajnálkozott, hogy az utvonalméntén lévő füveket, vagy egyéb növényeket meg nem vizsgálhatta. Mert jellemző ezekre

az emberekre az, hogy mindig szem előtt tartják az utazás célját. Magyarországon a növényvilágot akarták megismerni és így igen érthető, hogy legfőképpen ez érdekelte őket. Azonban folyton csak az elragadtatás hangján beszéltek erről az országról. Sehoh — mondották — annyi szépet nem láttak mint itt s hogy végre a híres Hortobágyot, melyet csupán leírásokból ismernek, — meglátathatják, kimondhatlan örömeikre szolgált. A vonaton telt az idő. Már csak egy jó félórának kellett eltelti, hogy a hortobágyra érjen a vonat. Ekkor aztán az érdeklődés feszültsége óriási lett. Egyik másik tisztán magyarul akarta kiejteni a Hortobágy szót. Megkérdezték tehát németül a vezetőktől:

— Ugyan kérem ugy-e jól mondom, hortobági?

— Nem kérem, volt a válasz — ezt helyesen hortobágyonak ejtik ki.

— Gy. gy . . . gy . . . — nyögték a németek.

Egyszerre csak az egyik tudós észrevette, hogy a nagy végtelen távolában valami úgy tűnik fel, mint egy hatalmas tó. Természetesen megkérdezte, hogy miféle víz van a „Hortobágin.“

A víz, melyben erdők usztak — délibáb volt.

— Ez a délibáb, hangzott. Das ist die fata Morgana!

— Hol, hol? és kezdődött a tülekedés a vonat ablakaihoz. Mindegyik látni akarta és a mikor megpillantotta nem tudott jelzöt találni, amelylyel a csodás tüneményeket aposztrófolhatta volna.

Igy telt az idő, a mialatt a vonat bebobogott a Hortobágyi állomásra, háromnegyed 8 órakor szállottak ki a vendégek a nagy pusztán. Az állomáson Király Gyula gazdasági tanácsos szeretettel üdvözölte őket, majd pedig megindult a nagy karaván a csárdához.

Itt már hős sátorban marha gulyás párolgott a kecskelábu asztalokon. A reggelizés után kezdődött aztán az igazi kirándulás.

Gyönyörű nap volt. Az égető sugarak csak úgy perzselték a füvet, a mikor a szakmakaletes, növénygyűjtőkkel megrakott tudóstársaság a csárda előtt levő fogatokra ült. — Kevéssel ezután megindult a hosszú kocsisor a pusztába.

Azt az örömet, a mit a Hortobágy csodás szépsége keltett ezekben az idegenekben,

A méhkirálynő.

(T. Rosea.)

A b . . . i méhészeti kiállításán Bumke Antal gyönyörű méhkirálynőt vett. Hogy a rajhoz hazavihesse, svéd gyufaskatulyába tette, melynek tetejét átlukasztott papírral helyettesítette, a királynőt négy méhhez együtt beletette, viszont a skatulyát a nadragja zsebébe mélyesztette. Táviratozott a csak két állomásnyira lévő városkában a menyasszonyának és leendő anyósának, azután gyorsan be a vonatba, mely már már elindult.

Bumke Antal berontott a legelső téli szakaszba, keresztülgázolva két három utason s végre leült. „A fickó részeg“ — sugták egymásnak az utasok. Bumke lehetőleg nyugodtan akart viselkedni, de a jobb lábán egyszerre csak heves kapargálást érez.

Antal titokban megtagogatja az illető helyet, de véletlenül kellelénél jobban megérinti a mellette ülő vastag hentesnél.

— Meg ne történjék többé — mondá az asszony fölháborodva. — Nagy illetlenség ez, fiatal ember.

Antal elpirul s a következő pillanatban vadul fölugrik.

— Már megint! — sipítja egy vén

fiúia.

— Szégyelje magát, hogy ily állapotban még utazni akar — dohogja egy öreg ur.

Bumke Antal e pillanatban heves fájdalmat érez, összerenzen s óvatosan a zsebébe nyul. Sejtelve megvalósul, a skatulya összetörve, a királyné és udvartartása nincs sehoh.

Két helyen is szurást érez.

Antal vadul fölkiált s kétségbeesetten ugrik föl helyéről.

— Szent Isten, megőrült — mondá a hentesné.

— Kalauz, kalauz, eressen ki bennünket, örült van itt — kiabálnak össze-vissza. Bumke ismét fölkiált.

— Isten szerelmére, még dühöngeni fog — csikorogja a vén szüz.

— Csend! — mondja az öreg ur. — Mi baja?

— Nem bírem tovább kitartani, — kiált Antal. — Kiszabadultak valamennyien — szurnak — már meg is szurtak — hagyják el ezt a szakaszt — egyedül kell lenuem — különben önöket is megszurják.

— Megbolondult . . . elszabadult örült — kalauz, kalauz!

A kalauz megjelenik a nyitott ablaknál.

— A vonat mindjárt megáll uraim — micsodák szabadultak el? — ezt meg kell vizsgálni.

Éles fütty. N. állomás.

Vad réműlettel rohannak elő mindnyájan. Közeledik az állomásfőnök, kit a kalauz értesített.

— Tehát maga is bevallja, hogy kiszabadult? — kezdődik meg a kihallgatás.

— Persze — mondja Antal készségesen. — Mind kiszabadult.

— Mind? S hányan voltak?

— Öten — jajgat Antal. — Négy munkás, de ezekért nem nagy kár, hanem a királynő is eltűnt.

— Mi? A királynő? S hogy nézett ki? — kérdezte gunyolódva a hivatalnok.

— Arany szemei voltak, feketesárga karikákkal a lábain.

— Nagyon szép királynő — nevet az állomásfőnök. — Hát a többiek milyenek voltak?

— Hát mint a munkások rendesen. Az egyik méh olyan, mint a másik.

— Szedje össze a gondolatait fiatalember — csendesíti az állomásfőnök. — Maradjunk csak szépen a tárgynál. Bogár van talán a fejében?

— Nem a fejében, hanem . . .

talán a toll leírni sem képes. — Mind mind ujongott, mint a gyermek. (Pedig hát ószülő bácsik voltak javarészből.)

A kocsik már jó távolban voltak a csárdától, a mikor a vendégek a sok gyönyörűség után végre a tudománynak is akartak egy kis időt szentelni. A kocsik megállottak és kezdődött a botanizálás. Fürgén ugráltak le a fogatokról a tudomány szomjas emberek és felmarkolták a pusztá fűvét. A társaság külön-külön csoportoskákra osztott és úgy keresgéltek a ritka növényeket. Mikor aztán mindeniknél volt egy csokorra való össze bujtak a szakértői szemlére. — Ismét előkerültek a noteszek és kezdődött a jegyzés.

Az upsalsai egyetem híres tanára magyarázta, hogy ez meg az micsoda, latin nyelven minek keresztelte el a tudomány.

Mindenki előtt érthető volt ez a fükeresés, csak a jó hortobágyi parasztok előtt nem. Nem egy, se nem kettő mondogatta:

— Tekintetes ur ugyan mondja már meg mit koricálnak ezek a pápaszemes urak a földön.

A menet aztán megint elindult. Mikor egy szekérről valamelyik tanár valami különleges fűvet vett észre, az esernyőjével egyszerűen megkoppintotta a kocsis hátát, jelezve, hogy álljon meg. Aztán megálltak valamennyien és kezdődött a fükeresés elülről.

Közbe közbe egy csordánál is pihenőt tartottak. Egy ilyen téhen csordánál nagyszerű epizód történt. Valamelyik tudós nagyon megtetszettek a nagyszarvu bikák. Leakarta az egyiket fotografálni. — Odaszólt tehát a csordásnak, hogy azt a jól megtermett nagyszarvu bikát hozza ki a tisztásra. A tanár úgy bánt vele, akár a fényképész az emberekkel. Csak integetett a csordásnak, hogy így állítsa, úgy állítsa, most egy kicsit profilba. Végre a csordás dühbe gurult és kiszólt:

— De kirem alássan ez a téhen nincs ám kikipezve!

Persze nagy hahota támadt a szavakra.

Igy aztán megtekintették a város istállóit és a remek lovakat, amelyekről a tudósok egyik másika azt hitte, hogy ezek azok a lovak, a melyek nyerge alatt puhítják a magyarok a húst.

Az idő délfelé járt, mikor a hortobágy

sok látni valói közül a javát megszemléltek a tudósok. A remek nap a vtlághirű délibákokat és a szem elé varázsolta. A merre szem ellátott újabb és újabb változatban látatta ezt a mesés tüneményt. Különösen szép volt a falu, tornyokkal, azután egy dombnak hatféle mása.

A fogatokon való utazás félegy órákor ért véget. Ekkor ismét a csárdában gyülekeztek össze külföldi vendégek. Két órákor a város ebéddel tisztelte meg a tudós társaságot, a melyen számos tósz hangzott el.

Az elsőt Ktrály Gyula tanácsos mondotta a vendégekre. A felköszöntőt Dr. Klein Gyula budapesti műegyetemi tanár fordította le német nyelvre. Majd Cr. Hajyek bécsi tanár köszöntötte fel a várost, a mit viszont Dr. Horvay Róbert fordított magyarra. Beszéltek még magocsi Giezy egyetemi tanár, Dr. Warning Eugen koppenhágai, Tanfilijeff odesszai, Sróter zürichi és Dr. Paszlavszky Sándor budapesti tudósok. A felköszöntőkben magasztalták a külföldiek Magyarország csodás szépségét, a kitüntető vendéglátást, a mely egy nemzetnél sem található. A kiránduló társaság este érkezett vissza Debrecenbe.

Nem hagyhatjuk szónélkül, hogy meg ne emlékezzünk külön is Vecsey Imre h. polgármester, Varga Gyula és Király Gyula városi tanácsnok páratlraul álló bngóságáról és fáradhatatlanságáról, a melylyel Debrecen város vendégszeretetének kitűnő hírnevét a tegnapi kirándulással megnagyobbították a külföld előtt.

A debreceni állomás főnökségét is dicséret illeti, a mikor a különvonathoz gyorsvonat kocsikat boesájtott a kirándulók rendelkezésére. A különvonatot, mely nagy gyorsasággal tette meg az utat a Hortobágyig Berényi Lajos vasuti hivatalnok vezette, a kinek fáradságát ez uton köszönik meg a tudós vendégek.

Közigazgatás.

+ **Városi szabályrendelet.** A városi tanács javaslatot készített a magán célra szolgáló hatósági bizonyítványok kiállításáért fizetendő díjakról. Így hangzik:

1. §. Debrecen sz. kir. város házipénztára javára mindazon bizonyítványokért, melyek e szab. kir. város hatósági vagy hivatalai által magán célok érdekében ma-

gán felek kérelmére állíttatnak ki: két korona kiállítás díj fizetendő.

2. §. Az 1. § ban megállapított kiállítás díj előlegesen a házipénztárnál fizetendő, a befizetésnek megtörténte mindenkor a házipénztár elismerésével igazolandó; s azon esetben, ha a kért bizonyítvány kiállítását megtagadjatik: a befizetett díj visszautalandó.

3. §. Az 1. § ban megállapított kiállítás díj alul mentesek azon bizonyítványok: a) melyeket törvény vagy miniszteri rendelet bélyeg és díjmenteseknek nyilvánít; b) a szegénységi bizonyítványok; c) amelyek tanulók részére tandíjmentesség, ösztöndíj vagy másnemű kedvezmények elnyerhetése céljára állíttatnak ki; d) a hatósági megkeresésre hivatalból kiállított bizonyítványok.

4. §. Ezen szabályrendelet intézkedései a bélyegkötelezettségnek törvényes rendelkezéseit nem érintik.

5. §. Ezen szabályrendelet kormányhatósági jóváhagyás és kihirdetés után azonnal hatályba lép s végrehajtásával a városi tanács bizatik meg.

Debrecen, 1905. június 24.

Tollhegyen.

Karcolatok.

— június 27.

Szegény József főherceg! Rajta is bebizonyult, hogy a fájdalom látnokká teszi az embert. Most kerül nyilvánosságra fiának, a feledhetlen emlékü László főherceg halála után, egyik bizalmas emberéhez írott levele. Ezeket írja: „Ön tudja legjobban, mennyire szerettem az én Lászlómat és mily szép reményeket fűztem jövőjéhez. A család kedvence is volt az ő áldott jó kedvével és örökös tréfaival. De az Ur Isten másképp határozta, ki tudja milyen idők következnek, mitől akarta megmenteni, hogy jobb, biztos helyre hívta.“

Hát imé, azok a végzetes idők elkövetkeztek. Nem tudja, hogy mily kínos megpróbáltatások vártak volna az elhunytakra, apára és fiára, ha a dinasztia és a nemzet közötti ellentétek még inkább kiélesednek.

A szerencsétlen István nádor lelki túlságára gondolhatott József főherceg ama sorok irásakor . . .

„Van e széles e világon oly pontja a földnek, a melyen a Habsburgok valami jót cselekedtek volna?“ kérdi egyik parlamenti beszédében Gladstone, a nagy angol államférfi.

Pedig ime, Magyarország most az a pontja a földnek, amelyen a Habsburg dinasztia jót tehetne egy nemzettel és . . . önmagával!

A könyv címe: „Nana!“
A moralista: „Ne, ne!“
A közönség: „Ni-ni!“
A kritikus: „No, no!“

NAPI HIREK.

Debrecen hazafisága.

— június 27.

Debrecen holnapi közgyűlése erős próbája lesz ósvárosunk hatalmas nemzeti érzésének. Hogy a próbát csakis diadalmasan állhatja ki, ahhoz kétség nem férhet.

József királyi herceg, a legmagyarabb, voltaképen az egyetlen magyar főherceg emlékének áldoz a közgyűlés kegyeletos pillanatot.

Azután következik a tárgysorozat legfőbb része: a bukott kormány bucsujának és az új, törvénytelen minisztérium beköszöntőjének tárgyalása.

— No hol?

— A nadrágzsebemben — sugja Antal nagy titokban. — Lyukas és valószínűleg kimásztak a lyukon.

— Ki mászott ki? — kérdi elesodálkozva az állomásfőnök.

— Hát a királynő s a négy munkás — mondja Antal.

— Hahaha . . . egy királynő és négy munkás a nadrágzsebemben? . . . Hahaha . . . No csak legyen csendesen. Mit kiabál isu ét? — mondja kacagva az állomásfőnök.

— Nem bírom tovább kitartani.

Csengetnek. Az állomásfőnök nevetve ávozik, hogy táviratilag intézkedjék, miszerint a „bolondot“ a legközelebbi állomásnál vegyék át.

A vonat megindul. Antal egyedül van. A szurásokat már nem bírja kitartani. Gyors elhatár ozással megnadrág:alanítja magát s odaáll az ablakhoz. Három még vigan zümögve repült ki, a másik kettő azonban oly erősen kapaszkodott a pepitába, hogy erővel kellett lerázni.

— Isten veled, hűtelen, alattomos királynő — mondja Antal.

E pillanatban egy gyorsvonat rohog el mellette. Antal gyorsan vissza aker ugrani, nehogy a fejét elvigye. Ezt nem bántotta, de a nadrágot elkapta.

Bumke Antal hülyén bámul utána, mintha magával vitte volna az eszt is.

Ismét fütty. A vonat büszkén berobog az állomásra.

Antal rémülten huzódik meg a szakaszban, mert ott várja a menyasszonya, az anyósa s számos ismerőse.

A kalauz ismét megjelenik, nyomában két csendőr, a kik megragadják.

— Hahaha, most meg neki is vetkőzött — mondja a kalauz.

— Adjatok egy köpönyeget — kiált az egyik csendőr.

A másik csendőr leveti köpenyét s ráborítja Antalra, a ki kézzel-lábbal tiltakozik. Egy óriási ugrással kint terem, a csendőr megragadja, ő kiszakítja magát s csak a köpönyeget marad a csendőr kezébe.

Két ajakról rémült felkiáltás. A menyasszony pirulva, főlháborodva fordul el, az anyós sóbálványnyá változik.

Végig kell nézniük, hogy Antalt minden kapálódzása dacára is mint fülelik le s dugják kirelhetlenül egy zárt bérkocsiba.

Az órségen azután kiderül minden, de Antal megesküszik, hogy soha többé nem megy méhészeti kiállításra.

Amilyen a mosdó, olyan a törülköző. Debrecen közönsége hazafias elkeseredésnek, megvető haragjának egész súlyával kell hogy sújtsa a két diszes kzmpania irkafirkáját.

Pestvármegye, Kolozsvár példáját kell követnie a közgyűlésnek. Oly határozatot kell hozni, a mely szerint a közgyűlés — a kolozsvári mintára:

1. Eltiltja a város köztisztviselőit attól, hogy a meg nem szavazott adók behajtása és a meg nem ajánlott ujoncok állítása körül a kormánynak segítségére legyenek, és

2. Eltiltja a tanácsot általában attól, hogy a kormány működését bármi tekintetben is támogassa.

3. Mikor a törvényhatóság közönsége kifejezi bizalmát tisztviselőinek alkotmányos érzelme és hazafis tette készsége iránt, egyúttal kimondja, hogy minden oly sérelemért, mely az alkotmány védelmében őket érheti, számukra orvoslást nyújt.

Ily értelemben kell határozni. Nem képzelhető, hogy egyetlen oly tagja is akadjon a közgyűlésnek, a ki nemzetellenes szellemben szólalna fel.

Tüneményes időket élünk. Ne feledje el Debrecen, hogy 1849-ben mily fontos országgyűlési határozatok hoztak a város falai között.

Méltók legyünk a multhoz és ne feledjük, hogy az idők ismétlődni szoktak.

Két temetés.

(Kaszanyitszky Endre. — Jóna Dániel.)
— június 27.

Debrecen városának két érdemes polgárát kísértük tegnap végnyugalomra: Kaszanyitszky Endrét és Jóna Dánielt, kiknek elhalálzásáról megemlékeztünk.

Kaszanyitszky Endrének nagy érdemei voltak Debrecen kereskedelmi életének föllendítésében. A gyászoló család iránt érzett részvétünket emeli az elhunytnak szomorú vége. A d. u. 5 órakor végbement temetésén nagy számmal jelent meg Debrecen lakossága, az értelmiség és különösen a kereskedői körök. A gyászszertartást Materny Lajos ág. ev. lelkész, főesperes végezte. Ez után megindult a menet a Kossuth utcai temető felé. A koszorukat külön kocsis szállította ki.

Jóna Dánielben a város közléte egyik leglelkesebb, legbuzgóbb tényezőjét veszítette el. Egyszerű lakatos iparosból küzdött fel magát vagyonos polgárrá, vezető emberré. A városi közgyűlésen ő volt az iparos körök rendes szószólója s buzgó hiva a szabadelvűpártnak. Talpraesett, okos beszédekkel mondott, a melyeknek megvolt a harcias élők is. Egyenes jelleméért, jóízű kedélyéért általános szeretetnek örvendett, ő Felsője kitüntetésre méltatta. Délután 4 órakor kezdődött temetésén nagyszámmal vett részt a város közönsége. A város, az iparos kör, az intelligencia óriás számmal jelent meg. A koszorukat külön kocsis vitte és megjelentek bajtársai, az öreg honvédek vihartépett zászlójukkal. A temetési szertartást Szele József ref. lelkész végezte. A hosszú szenvedés után elhunyt férfit hültporai immár ott nyugosznak a Kossuth utcai temetőben.

Debreceni percc.

— június 27.

A régi jó időkben történt, a mikor még rozogza omnibusz szállított ki a Nagyerdőre. De még az omnibusz sem volt új, mert Budapesten kimustrázta rozoga jóságát használtak erre a célra.

Egy szép nap meglehetősen üresen indult el a Nagyerdőre az omnibusz. Csak a kocsis mellett ült egy drótos tót (mai néven „sodronyos szláv“), a kocsiban pedig egy diák.

Utközben megbokrosodnak a lovak, az omnibuszt árokba döntik. A jármű részben elromlott, a tótot pedig úgy megrugták a lovak, hogy szörnyet halt.

Ezt a rémes esetet aztán következő a diák képen adta elő a rendőrségen a kapitánynak:

— „Ez omnibusz aliqid, sed toto nihil!“

— **József főherceg.** A feledhetlen emlékü legmagyarabb királyi herceg neve nem fog elenyészni holta után. — A király ugyanis legkegyelmesebben megengedte, hogy József Ágost kir. herceg ő fensége ezentúl csak a József nevet viselje. A kir. hercegnek ez a kérelme, melyet felséges királyunk bizonyára atyai jó szívvvel teljesített, a legnagyobb örömet fogja kelteni széles hazában. Elhunyt fenséges atyjának áldott emléket amugy se felejtjenek el soha, de így, hogy nemcsak emlékezete, de neve is tovább él, még nagyobb szeretettel s hálával fogunk gondolni rá s még nagyobb szeretettel fogjuk körülövezni a finom érzésű, kegyeletos szívű fiút is, a második József kir. herceget.

— **A debreceni egyetemnek.** Erdékes hírt jelent szatmári tudósítónk. A hír élénk világot vett arra, hogy a debreceni egyetem ügyét az egész vidéken mily nagy szeretettel karolták fel. A szatmármegyei Nagy-Ecsed község tegnapi ülésén ugyanis 2000 koronát szavazott meg a debreceni egyetemnek és erről értesíteni fogja az ev. ref. egyházkerületet is.

— **A hajdumegyei méhészegyesület** vasárnap délutánra hirdetett választmányi ülését közbejött akadályok miatt nem tarthatta meg, miért is az elnökség ez uton kéri fel a t. választmányi tagokat, hogy az időközben megállapított időben, vagyis július hó 2-ikán, délután 4 órakor a fonciere iroda helyiségében újból megjelenni sziveskedjenek.

— **Csendőrőrs vizsgálat.** Verebály György csendőrőrnagy a budapesti csendőrkerület II. od. törzstiszteje a Debrecen vidéki kerületben levő őrsőknél most végzi szemléjét.

— **Kovács iparosok gyűlése.** A kovács iparosok e hó 28-án az ipartestület tanácstermében gyűlést tartanak, melyen különféle szakügyeket tárgyalnak.

— **Rajzkiállítás a reáliskolában.** A debreceni állami főreáliskola rajzkiállítása ma bezáródik s méltán sajnálhatta, aki elmulasztotta megtekinteni. Szébbnél-szebb munkák majdnem művészi kivitelben sorakoztak a két rajzteremben. Egyik helyt a mértani rajzok diszes csoportja vonta magára a figyelmű érdeklődését. A rajzok pontos szerkesztése, csinos kiállítása nemcsak a tanuló ifjuságot, hanem első sorban és legfőképpen Kovalicky Antal tanárt, aki szigorúan őrködik, hogy az ifjuság lelkében a művészi szép érzék a pontossággal párosuljon. Második emeleti szabadkézi rajzterem azután nemcsak lekötötte figyelmünket, hanem szép berendezésével, sikerült festményeivel azt a benyomást keltette, mintha nem is középiskolai rajzkiállításon, hanem műtárlaton lennénk. Oly nagy a haladás az előbbi évhez képest is, hogy ezt minden érdeklődő a terembe lépve önkéntelenül is hangoztatta. És ez a nagyérdem Pálffy József tanáré, aki új rendszerével t. i. természet utáni rajzolással elérte azt, hogy növendékei ily szép eredményeket, mutathatnak fel. Különösen a táj-

képek és a gyümölcs-festészet leptek meg. Dicsérni való rajzokat állítottak ki: Antalffy Lajos, Eizenman Oszár, Györi Jenő, Tikos Béla és Vanek Nándor VIII. o. t. akik aguarel festéstremekeltek. Piringer N. Albert P. VII. o. t. gyümölcsöket festettek szépen, Kovács István, VII. o. t. pedig madár festésben tünik ki. A VI. osztályból szép diszitményeket rajzoltak: Des Combes Emil, Mózes Sámuel, Szilágyi István. Az ötödik osztályban Balogh Sándor gyümölcs és virág festései váltak ki, szépen rajzoltak még Nádasdy József és Lévi Sándor V. o. tanulók. — A kiállításon mindkét nap szép számu műértő közönség volt jelen.

— **Korányiné szabadon.** Korányi Dezsónét, a Hatvani Deutsch-cég volt hivatalnoknőjét, vasárnap kibocsátották az őrlétek házából. Kiadták ugynevezett „térítvény“ ellenében férjének, miután ez a törvényben előirt teljes felelősséget az asszonyért és minden elkövethető károkozásáért elvállalta.

— **Csendőrök és bucsosok harca.** A Baja mellett lévő Érsekesanád községben tegnap bucsu volt. A mulatozók sorában két egymás feleségére féltékeny földmives összeverekedett. Egyiküket nagy csapat ember vette üldözőbe és le is ütötte. A közbelépő csendőröket nem hagyták szóhoz jutni, ellenkeztek nekik, sőt tetteleg meg is támadták őket, mire ezek kénytelenek voltak fegyverüket használni és a verekedők egyikét le is szúrták. A tömeg erre fokozott dühvel támadt a csendőrökre. Csak a Bajáról besürgönyözött csendőrség vetett véget késő este a verekedésnek.

— **Martinka hegyközség.** Régen óhajtották már a Martinkai bortermelő hegy néhány birtokosa, hogy az eddig csak kertség Martinka hegyközség legyen. De a nagy többség ellene volt a tervnek és így csak huzódott az ügy körülbelül öt esztendőn át. Az idén végre megérett a terv a megvalósulásra és tegnap délután a martinkai kertséget hegyközséggé avatták. Ez ügyben vasárnap délután a Martinkán gyűlést tartottak, melyet Etei József Sámson község körjegyzője és Szabó Gyula s. jegyző vezettek. A gyűlésen a hegy 300 birtokosa közül 167-en voltak jelen és viharos tárgyalás, nagy vita után a szavazattöbbség a községgé való alakulás mellett döntött. A határozat kihirdetésekor nagy zavart, veszekedést idéztek elő azok, akik ellene voltak az ügynek. Ugy, hogy a háborgó tömeget a csendőrségnek kellett megfékezni.

— **Lopás a cirkuszban.** A vasárnap esteli utolsó cirkusz előadás közzetlen emléket hagyott Prece Eerene Hatvan utcai pékmesternek. 103 koronáját emelte el zsebből valami ügyes tolvaj, mialatt a birkózásokban nagy érdeklődéssel gyönyörködött. A lopásról azonnal jelentést tett a rendőrségen, mely a tettest még eddig eredménytelenül nyomozza.

— **Árlejtés katonai szállításra.** A következő hirdetményt kaptuk: A budapesti I. s. honvéd kerületbeli állomásokon elhelyezett honvéd csapatok (intézetek) számára 1905. évi szeptember hó 1-től 1906. évi augusztus hó 31-ig terjedő időtartam alatt szükséges termény- és anyagjándósági cikkek szállításának biztosítása végett az alábbi kimutatásban feltüntetett állomásokon és napokon kizárólag zárt irásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni. A biztosítási tárgyalás tartatni: Budapest, Tápiószőlő, Kiskunfélegyháza állomás részére Budapesten augusztus 10-én, Kecskemét részére aug. 18-án, Gyula és Jászberény részére Gyulán aug. 7-én, Debrecen és Zilah részére Deb-

recenben aug. 12-én, Nagyvárad részére Nagyváradon aug. 11-én. A teljes szövegű hirdetmény valamint a „Szállítási feltételek füzeté” ezen kerületi parancsnokság hadbiztossági osztályában, a budapesti 1-ső, a gyulai 2-ik, a debreceni 3-ik, a nagyvárad 4-ik honvéd gyalogezred, valamint a budapesti 1-ső s a debreceni 2-ik honvéd huszár ezred kezelőbizottsági irodájában, végül a kunfélegyházi, kecskeméti, jászberényi és zilahi honvéd állomás parancsnokságánál betekintethetők a nyomtatott „Szállítási feltételek füzeté” ugyanott példányonként 16 fillérért megszerezhető. Budapest, 1905. évi június hó 19-én. A m. kir. budapesti 1-ső honvéd kerületi parancsnokság.

— **Meglopott sikkasztó.** Öt darab szép hizott sertését Szabó Sándor napszámosra bizta Bugyi Károly sertéskepec, hogy hajtja azokat Szakolyból Debrecenbe eladás céljából. Szabó József meg is felelt megbízatásának, még pedig tulságos nagy buzgalommal. A sertéket ugyanis betelepítette Debrecenbe és be sem várva megbízójának megérkezését annak meghagyása ellenére eladta azokat. A sertésekért kapott 336 koronát egyszerűen zsebre vágta, és beült egy korezmába, a hol mulatni kezdett. A korezmában mellé telepedett egy Dári János nevű sámsoni ember, akivel miután nagyon jó cimborának mutatkozott együtt folytatták tovább az ivást. Végül holtreszegek lettek s elhagyták az ivót. Tekintettel arra, hogy a korezma előtti tér nagyon alkalmas fekvőhelynek bizonyult nem sokat tanakodtak, hanem leheveredtek a jó ruha földre. A bor gőze egészen a fejükbe szállt már akkor és csakhamar elnyomta őket az álom. Jó nagy idő telhetett el már, mikor Szabó József mély alvásából felébredt, körültekintve megtelepedéssel konstata, hogy cimborája eltűnt. Rosszat sejtett és megtapogatta belső zsebé, melyben a sertések árát elhelyezte, de bizony a tekintélyes összegből egy garast sem talált. Gyanuja az ivó pajtása ellen irányult. Nagy elbusultan lődörgött az utcán, mikor az elsikkasztott sertések tulajdonosa feljelentése folytán a rendőrség emberei elcsípték. Most aztán szánja-bánja tettét, de hát már késő. A tolvajt a rendőrség keresi.

— **Kártya-tanárok.** A gazdag angol paraknak igen jól mehet a dolguk, mert már azt sem tudják, hogy szórják ki a pénzüket az ablakon. Leleményes emberek jól fölhasználják a gyengéjüket és nap-nap után eszelnek ki olyan foglalkozásokat, sportokat, amelyekkel a gazdag angol urak zsebé, egy kissé megdézsmálhassák. — A legujabb: a kártya-tanár. Londonban már egy egész sereg professzor tanítja a kártyajátékok művészetét. Mindegyiknek rengeteg növendéke van, férfiak asszonyok, fiatal emberek, fiatal leányok. Épp oly sikk most kártyázni tanulni, mint tánciskolába, vagy tennis pályára járni. — Előkelő szórakozás, mert drága: félórát oktatás tíz korona. — De van a dolognak egy másik oldala is. A kártyatanárok nemcsak mint bedagógusok, hanem mint művészek is igen keresettek. Ezelőtt, a régi maradi világban művészeket: énekeseket, zongora- és hegedű virtuózokat szerződtek az urak estélyeikre. Most a kártyaművészek lépnek a hangok és hangszerek művészeinek helyére. Drágán kell meg fizetni, s a mellett még a pénzüket is nyerik az uraknak.

— **Paraszt párbaj.** A régi paraszti virtus egy igen érdekes nem mindennapi esemény keretében nyilvánult meg vasárnap délután a Berger-féle téglavető telepen. —

Két ott dolgozó munkás élvezte a munkaszünetet az egyedüli kis csapadékban. Iddogáltak csendesen, de folytonosan és társalogtak a maguk módja szerint. A bor fogyasztással a hangulat is nőt, és a nyugodt, kimért mederből vitatkozásba terelődött át, melyet a kapatos embereknél szokásos kötekedés követett. A bor mindkét atyafinál megtette a hatását. Hévesen összeszólalkoztak, miközben cifrábnál-cifrább kifejezésekkel illették egymást. Egyik sem akarta a másik sértegetését megtorlás nélkül hagyni és már már ökölre mentek. De egyszerre feltámadt bennük a paraszti arisztokrácia. — Nem, ilyen közönséges módon való verekedés nem illik hozzájuk — gondolták magukban. Párbajra hívták egymást, úgy mint az urak teszik. Csak hogy nem karddal viaskodtak, hanem füttykössel. Miután a kihívás annak rendje és módja szerint megtörtént kiállottak a gyepre és megkezdődött a viadal, mely nem tartott nagyon sokáig. Néhány hatalmas csattarás, a megsuhogtatott füttykösök rettenetes erővel csapódtak le irányoztatásuk helyére és egyikük Laboda István csakhamar a fübe harapott. A tarkóját simogatta meg az ellenfele, de nagyon alaposan. Esméleltlenül terült el a földön a párbaj áldozata és bizony nagyon súlyos az állapota. Tegnapi este behozták a kórházba, hol megállapították az orvosok, hogy koponyacontredést szenvedett. Kihallgatni nem lehetett, mert még most sem tért eszméletehez. Életben maradásához kevés a remény.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Kristóf Sándor ev. ref. 2 hónapos, Nagy Eszter ev. ref. 2 éves, Hegedüs András r. kath. 40 éves, Szabó Károly ev. ref. 50 éves, Jeney Mária ev. ref. 5 hónapos, Kozma Istvánné ev. ref. 74 éves, Hajós Ferenc ev. ref. 4 éves, Dudás Katalin r. kath. 6 hónapos, Jóna Dániel ev. ref. 74 éves, Mieskei Sándorné ev. ref. 56 éves, Berkó Lajos ev. ref. 2 éves, Szolák János r. kath. 14 éves, Szabó Andrásné ev. ref. 83 éves, Kaszanyieky Endre ág. ev. 70 éves, Bardó Mihály ev. ref. 61 éves, Antal Sándor r. kath. 70 éves.

— **Eltűnt gyermek.** Nagyon szigorúan bánták a gyermekeivel Nagy Sándor hadházi utfélen levő 116 számú órházban lakó vasúti ór. 12 esztendő Gyula nevű fiát ugyiszólván elvadtította a háztól. A gyerek most már másodízben szökött meg hazulról. Az apa jelentést tett az esetről a csendőrséghez és affeletti aggodalmának adott kifejezést, hogy fiát a közeli erdőben gyakorta tanyázó cigányok vitték magukkal. A nyomozó esendő járőrök azonban kiderítették, hogy a fiút apja kegyetlensége üzte el a háztól, ezideig nem találták meg.

— **Évzáró vizsga a gépjavító műhelyben.** A debreceni gépjavító műhely tanoncainak tegnap volt az évzáró vizsgájuk, az általuk készített munkadarabokból rendezett kiállítással kapcsolatban. — A vizsga a legfényesebb eredménnyel végződött. A tanítványok igazán meglepő tudásról és előrehaladottságról tettek tanúságot. Reméljük, hogy az ifjak törekvéseit pályáyakon még nagyobb siker koronázza.

— **Öngyilkos gazdatiszt.** Komáromból szerelmi bánatból való öngyilkosság hírért táviratozzák nekünk. Szenté Dezső, 22 éves gazdatiszt. Solymossy báró uradalmának alkalmazottja ugyanis föbelötte magát. Szerencsétlen szerelme okozta halálát.

— **Nyakszirtmerevedés a közelben.** Szatmárról jelentik, hogy a szomszédos Horvát községben Pencs Juon gazdálkodó 6 éves leánya nyakszirtmerevedésben megbetegedett. Az óvó intézkedéseket megtették.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő ki-rakában.

— **Ki akar olcsón ruházkodni,** az vegyen szép és olcsó angol és belföldi divatszövetet eredeti gyári árban **Ranunkel E.** és fia cégnél.

— **Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.**

Báró és szerkesztő botránya.

— Június 27.

Rendkívül kínos eset játszódott le a napokban este az aradi Fehér Kereszt-szálloda télikertjében Bányhid Antal báró volt országgyűlési képviselő és Schröder Béla szerkesztő között. Az incidensre az Aradi Hírlap az a tréfás közlemény adott okot, amely az „Apró históriák” rovatában „Élet-pálya” cím alatt jelent meg, s amely így hangzott:

A fiatal Bányhid bárót egy társaságban megkérdezi egy idősebb ur:

— Milyen pályán működik tisztelt uram-öcsém?

— Nyáron tennisz, télen pedig korezolya pályán, felelt rá a fiatal báró.

Bányhid Antal bárót bosszantotta, hogy a fiát, Bányhid József bárót is megtréfálták. Este negyed tizenégy órakor telefonált Schröder Béla, az „Aradi Hírlap” felelős szerkesztőjének lakására, ahol a szerkesztő neje ment a telefonhoz, mert a férje már lefeküdt. Schröder Béláné nem értette meg a beszélőt s ezért odaszólította férjét a telefonhoz, aki megkérdezte, hogy ki beszél?

— Itt báró Bányhid Antal, — hangzott a válasz.

— Itt Schröder Béla szerkesztő. Mit parancsol báró ur?

— Az ön lapjában a fiamról egy vicc jelent meg!

— Ugyan kérem, szólt közbe Schröder Béla, az az egész csak tréfa. Öszintén megvallva, még nem is olvastam.

— Hát a fiam majd elvégzi a maga dolgát, amennyiben holnap ki fogja hívni önt. De mivel tudom, hogy a dolog én miattam történt, én inzultálok önt.

— Hol és mikor báró ur? — kérdezte Schröder.

— Miért? Ez önnek nem elég?

— Nem. Telefonon nem lehet inzultálni. Ugy szoktak inzultálni valakit, hogy pofon ütök. Tehát vagy ön üt engem, vagy én ütöm önt pofon. Hol és mikor találkozhatunk? . . .

— Hát kérem . . .

— Egy fél óra múlva a Fehér Kereszt télikertjében. Most van negyed tizenégy, felöltözöm és háromnegyed tizenégykor ott leszek — szólt Schröder.

A telefon beszélgetés ezzel véget ért. Fél óra múlva, a mint a megállapodás történt. Schröder Béla bement a Fehér Kereszt téli kertjébe, ahol Bányhid Antal a jobboldal felső sarokasztalánál ült. Schröder Béla odament hozzá, köszöntötte, letette kalapját az asztalra és megkérdezte:

— Ön inzultálni akar engem?

— Igen, — válaszolt Bányhid és felállt.

Erre Schröder arculötötte Bányhid bárót, a ki bottal ütött reá vissza. Schröder a botot a levegőben elkapta, mire ölmementek. Schröder az asztalra dobta a bárót, úgy hogy az asztal összetört. A verekedés közben Schrödernek a kalapja állandóan a balkezeiben volt. A dulakodókat Lite Antal hírlapíró és az étterem főpincére választotta szét nagynehezen.

A verekedés után Schröder, a ki ekkor

már körülbelül tíz lépésnyire volt Bándhidytól, izgatottan így szólt:

— Ezzel el van intézve az ügy.
— Még nincs elintézve, felelt Bándhidy.
— Tudom, hogy véglegesen nincs elintézve, mondta Schröder. Azt is mondhatom, hogy kettőnk közül az egyik meghal! Most pedig el lehet menni.

Ránhidy Antal báró ezután eltávozott a télikertből, Schröder szintén elhagyta a helyiséget.

Bándhidy Antal báró még az éj folyamán provokáltatta Schröder szerkesztőt.

A közleményt különben Németh István, az Aradt Hirlap munkatársa írta.

TAVIRATOK.

Az új görög miniszterium.

Athén, június 26. Marogmihálsz kivételével a Dlijannis-kormány összes tagjai ragaszkodnak a Rallitol való elváláshoz. Ralli a következőképpen alakította meg a miniszteriumot: elnök Relli, belügy és külügy Mavromihálsz, hadügy és ideiglenesen belügy Budurisz, tengerészetügy Krisztopolosz, igazságügy Kalivornisz. A kamarát valószínűleg elnapolják vagy husz napra. A válság megoldása nagy megkönnyebbülést okozott. Az új kabinet letette esküjét.

Elsülyedt iskola hajó.

Kopenhága, június 26. A Georg Stage nevű magániskolahajónak az éjjel Kopenhága körül nekiment az ancona nevű angol gőzös. Az iskolahajó másfél perc alatt elsülyedt. A rajta lévő hadapródok közül 22 vízbeesett, 57 megmenekült.

A bur háboru epilógusa.

London, június 26. A király öt kiváló személyiségből álló bizottságot nevezett ki ama csalások megvizsgálására, a melyek Dél-Afrikában a háboru befejezése után a katonai készletek eladásakor fordultak elő. A bizottság elnöke Farwell bíró.

A japán-orosz háboru.

Pétervár, június 26. Linevics tábornok táviratozza a cárnak 23 árol. A hadseregben nem állott be változás. Miután a japánok jobb szárnyunk ellen előrenyomultak, a miről már történt jelentés, a vasutól keletre lévő harcél ellen is megkezdődött előrenyomulásuk. 19 ike reggelétől fogva észrevettük a kozákok, hogy az ellenség tulnyomó haderővel jó előre és lassan visszavonultak. Megerősített lovasságunk támadásra tért át. A japánok gyorsan visszavonultak dél felé, lovasságunk pedig üldözte őket. 20-án reggel lovasságunk megsemmisítette a részben előbb elfoglalt állásokat. A Mandarin szoros irányában a japánok erőiesen előrenyomultak több gyalogzászlóaljjal. Reggel 5 órakor a japánok előrenyomultak Gujuicsi felé és ágyuzni kezdtek őrségünkre, mely több ellenséges zászlóaljtól szorítva, idejekorán visszavonult az Gujuicsitól északra lévő állásokra. Az egyik csapat előőrsei még tovább visszavonultak. A harc este végződött. Később kitűnt, hogy a Mandarin ut mentén két japán gyalogezred és lovasezred gépfegyverrel, tábori és hegyi tűzérsséggel nyugati irányban három zászlóalj és egy lovas-század három ágyuval vonult előre. Elhatároztuk, hogy 20-án támadni kezdünk és pedig azért, hogy az ellenséget visszaverjük és lehetővé tegyük előcsapatainknak, hogy előbbi állásaikat elfoglalják. E célból az előrevonulásra jelzett csapatok 21-én kezdtek visszavonulni Liaomiaoból és az előőrsei elöretoltak. A japánok előcsapataink elől visszavonultak és 20-án este előőrseink megsemmisítette Moukuagait községet és az ettől nyugatra lévő szorosot. 21-én reggel folytatuk előrenyomulásunkat. Az ellenség lassanként visszavonult előlünk caopingai állásaiba és onnan élénken kezdett tüzelni. Fokozatosan négy ütege tüzelt és úgy látszott, hogy a legkeményebb ellenállást fejtik ki. Csapatainknak e vidéken való megjelenése ijedséget okozott a japánoknál és arra

birta őket, hogy elfoglalt állásaik megerősítésére csapatokat küldjenek ki. Mivelhogy előrenyomulásunk célja teljesen el volt érve, csapatainkat a sötétség beálltával visszavettük, miközben a japánok előrenyomulásáig elfoglalt állásainkat visszafoglaltuk. A koreai harctéren 20-án este csapataink ellen Sajusemtől északra egy ellenséges zászlóalj és 200 Kauceu felől jövő lovas közeledett.

Forrongás Lengyelországban.

Varsó, június 26. Lodzban mind nagyobb mérvet ölt a forrongás. A torlaszok elfoglalására katonaságot küldtek: A beállott összejövetelben meghalt 58 ember, megsebesült 350.

Varsó, június 26. A tömeg elpusztította Círik nagy nagyherceg lodzi birtokát. A kastély őreit lemészárolták.

Varsó, június 26. Tegnap 17.000 katonát mozgósítottak.

Robbanás a kaszárnyában.

Pétervár, június 26. A fővároson kívül lévő tűzérsségi poligonban lövés kísérletek közben robbanás történt. Egy ezredes és 2 katona szörnyethalt. A kísérletezési helyiség rombadőlt.

Forradalom Oroszországban.

Szentpétervár, június 26. A forradalmi mozgalom intézői tudomására hozták a cárnak, hogy ha július 3-ig nem adja meg az alkotmányt, kitör a forradalom. Kinevezik ekkor a forradalmi kormányt számitanak a katonaság támogatására.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, június 26.

Buzakinát kielégítő, vételkedv csekély. Bágyadt irányzat mellett 15.000 métermázsze került forgalomba 10 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek nyugodtabbak. Idő: meleg.

Buza októberre	15.54—56.
Rozs októberre	12.56—58.
Zab októberre	11.00—02.
Tengeri júliusra	14.82—84.
" májusra	10.52—50.
Repce augusztusra	23.80—24

Törvényszék.

Rabló paraszt legények.

A régi betyárvilágba illő vakmerő tettet követett el ez év elején három bagaméri parasztleány. Február hóban vármegyeszerte feltűrést keltett a három felfegyverkezett suhanc rabló merénylete. Linka Barát József, ifj. Léta János és Tropka Dani néven ismeretesek a legendaszerű rablóhítoriá szereplői. A tisztesség és munka nem kellett a jómadaroknak. Egyre a tengerentúlra, Amerikába vágyódtak, de pénzük nem volt és így természetesen nem teljesülhetett ez a vágyuk. A remény az azoban nem adták fel, s elhatározták, hogy bármi úton is, de pénzt szereznek. Hamarosan tervet kovácsoltak. Linka Barát József már nem éppen szeplőtlen multu ravasz és furfangos eszű legény, az ő indítványára határozta el társai, hogy fegyvert szereznek és felcsapnak betyároknak. Ha aztán annyi pénzt összerabolnak, hogy abból kivitorlázhatsanak mind a hárman az új világrészbe, akkor bucsut mondanak szép Magyarországnak. A terv igen szépen volt kidolgozva és nyomban hozzá is láttak annak megvalósításához. Hamarosan felszerelték magukat fegyverekkel és lövészerrel. Így felkészülődve átrándultak Bagamérről Bagásra. Ejjnek idején felzörgették a falu végén lévő Bagos kocsmá tulajdonosát Győrösi Lajost. A kocsmáros ajtót nyitott és a három felfegyverkezett suhanc bevonult az ivóba. Bort és ennivisltót kértek, amit kaptak is. Falatozás közben beszédbe elegyedtek

a kocsmárossal és kérdezősködtek tőle, hogy, hogy megy az üzlet a kocsmáros panaszkodott, hogy bizony egy kicsit gyengén. Egyszer csak felkelt az asztaltól Linka Barát József és kiment az udvarra. Néhány perc múlva visszajött és előkapva zsebéből forgópisztolyát ráfogta azt a kocsmárosra és rákiáltott:

— Pénzt vagy életet!

A halálra rémült ember még szóhoz sem tudott jutni, már elől, hátul körül volt fogva és még két másik puskaeső meredt feléje. Ijedtében fogvacogva adta át a rablóknak kéznél lévő pénzét, mire azok szörnyű fenyegetések között eltávoztak. Innen az első sikertől felbátorítva egyenest Sárándra ment a diszes banda. Vass Gergely tetszős gazdaembertől zörgettek be. Az öreg Vass Gergely azt hívén, hogy fiának a szolgálégyne kér bebocsátást kizsolt az ablakon.

— Te vagy Jóska fiam!

— En vagyok eressen be Gergely bátyám! hangzott kívülről a válasz.

Erre az öreg ember gyanutlanul nyitott ajtót a jövevényeknek. Alig tett egy lépést azonban a pitvaron lövés dördült el, mely leterítette. A házban nem volt más Vass Gergelyen és feleségén kívül, mint unokája Vass András egy 15—16 éves fiu, aki mikor átlátta a helyzetet lekapt a falról öregapjának falon függő mindig készenlében lévő fegyverét és rálőtt a rablókra, akik erre elmenekültek. Az öreg Vass a lövés megölte, a tüdejét furta keresztül a golyó. A tetteseket a csendőrség már másnap kézrekerítette és bár tettüket tagadták, annyi terhelő adat bizonyított ellenük, hogy az ügyesség megindította az eljárást és vizsgálati fogságba helyezték őket. Az ügyben tegnap kezdte meg az esküdtbíró — Oláh Miklós törvényszéki bíró elnöklése alatt a főtárgyalást. Szavazó bírák Tatay Ferenc és Tóby István, a közbíró Bálint Zsigmond alügyész. Védők Konrád Sámuel, Vályi Nagy Gusztáv és dr. Lukács Béla.

Rendes esküdtek: Bernfeld Sámuel, Szombati Gusztáv, Csengeri Ferenc, Stréber János, Rosenberg Emánuel, Ormós Gábor, Püspöki Lajos, Polgári Márton, Végh János, Kutrón Miklós, Vibirál János, Szabó Kálmán. Pót esküdtek: Dusa József, Varga Imre, Zelinger Ede, Torday Ferenc.

A vádlottak konokul tagadnak, semmit sem akar az ellenük felhozott vádból beismereni a három megátalkodott gazember. A tanuvallomások pedig fényesen igazolják, hogy csak ők lehetnek a tettesek. A mintegy hatvan beidézt tanuk közül tegnap estig négyet ötöt tudtak csak még kihallgatni és a tárgyalás előreláthatólag több napot vesz igénybe.

§ Itélet Eötvös Bálint ügyében.

A budapesti királyi ítélőtábla IV. számú büntetőtanácsa három napi tárgyalás után ma délben hirdette ki az ítéletet a csalással vádolt dr. Eötvös Bálint volt országgyűlési képviselő bűnygyében. Az ítélethirdetés iránt oly nagy volt az érdeklődés, hogy a hallgatóság csak egy része juthatott be a különben elég tágas tárgyalóterembe. A tanács elnöke dr. Frenreisz István, a főügyészséget dr. Balogh György képviselte, Eötvös Bálint a védőjével együtt jelent meg. Az ítélőtábla megváltoztatta a minősítést s Eötvös Bálintot a sikkasztás büntetében mondván ki bűnösnek, a vádlottat 3 évi börtönrre ítélte. A vádlót semmiségi panaszt jelentett be, az ügyész megnyugodott.

Hirdetések művészi illusztrációja, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljes díjjalanul.

GOLDBERGER A.V.
BUDAPEST, V. VÁZSI UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Dr. Málnai Mihályné

felsőbb leány tan- és nevelőintézete.

Budapest, VI. Teréz-körút 39. I.

Bejáró és bennlakó növendékek. Elemi, polgári továbbképző osztályok. Államérvényes bizonyítványok. Korlátolt számú növendékek. Kiváló tanerők. Bennlakó külföldi nevelőnek. Kivánatra bővebb felvilágosítást az

igazgatóság.

Kapható: az összes gyógyszertárakban, savanyuvíz kereskedésekben és Drogueria üzletben.

Schuller Sámuel

szoba-, cimfestő- és fényező

Debrecen, Simonffy-utca 25 szám.

- Felvállal új épületek, lépcsőházak és diszletek festését.
- Izléses cégfeliratokat és mindenféle fa és vasbutor fényezéseket a legdivatosabb kivitelben.

és legjutányosabb árban.

Anyák!!

vjátok gyermekeiteket a hátgerinc elgörbülésétől!
Hátgerinc elgörbülésben szenvedő

15 éves leány műfűző alkalmazása előtt

a fűző alkalmazásával.

Keleti J. testgyógyászati műi tisztelete készít jótálát és a legolcsóbb gyári árak mellett:

Műfűzőket,

Hessing vagy Dollinger tanár rendszere szerint hátgerinc stb. elferdülésének gyógykezelésére;

Egyenestartók

anyag testtartás megállítására;

Melfűzőket

plastikai párnázással stb.

Járó- és támgépeket,

Loenz tanár és Hessing rendszere szerint, a boka- és csípőízület gyulladásánál stb.

Műlábakat és műkezeket

a lektókeletesebb technikai kivitelben, több évi jótállás mellett! — **Gyógy-szobatorna készülékek**, valódi amerikai és angol gyártmány, nagy választékban!

Kérjen ingyen és bérmentve legújabb képes árjegyzéket

Keleti J. orvosi műszer-gyáros,

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

Szabadalmazott önműködő
permetező-készülékek
„Siphonia“
szőlőtelepek
és komlóültetvények befecskendezéséhez,
a gyümölcsfákat károsító rovarok
a szegecs és tormáncs kiirtására, valamint a levélbetegs-
gek elleni védekezésre stb. 10 vagy 15 liter töltésű

Önműködő, hordozható permetezőök

rézűttel is

petroleum-vegyítő-készülékkel, vagy anélkül;

csokrai szerelt, önműködő permetezőök gyártatnaL és szállítatnak különle-
gesség gyanánt

MAYFARTH PH. és Ta.

mezőgazdasági gépgyárak, borsajtók és gyümölcs-értékesítő-gépek különle-
gességi gyárak által

BÉCS, II. Taborstrasse 71. szám

Kimerítő árjegyzékek ingyen. — Képvisezők és viszonteladók kerestetnek.

Nyiló virágok, csokrok, koszorúk.

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyü-
möcsfák, diszcserjék, gömbákácfákat és más kertészetbe vágó
növényzetet csakis

Paczelt János

mü kertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

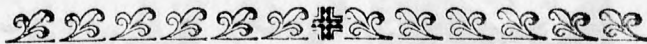
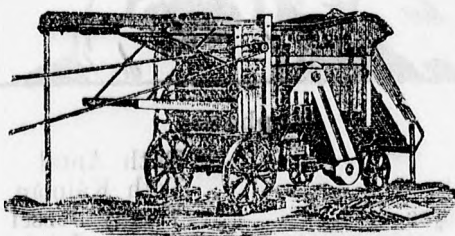
Debrecenben.

Olesó ár és pontos szállítás biztosítottik.

FLEISHER és TARSA

gépgyára és vasöntője. Kassán, Vám-utca 11 szám.

ajánlja a gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával célszerűen s
gondosan gyártott jóhírnevű gépeit:

— Cséplőkészleteit, cséplőgépeit —

Baka-élettisztító-rostáit,

— Borsajtóit s szőlőzuzóit. —

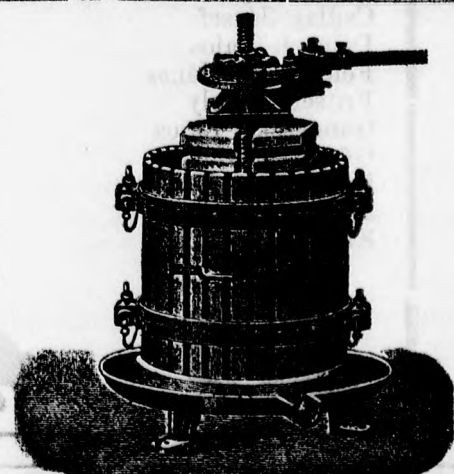
gyárt továbbá: MALOM, OLAJGYÁR és SZESZ-
GYÁR berendezéseket GÖZGÉPEKET,
GÖZKAZÁNOKAT, mindennemű SZI-
VATTYUKAT stb.

Bizományi raktár:

Szesztina Lajos urnál

Debrecenben.

Gazdasági gépeink s egyéb gyártmányaink
árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

Uj műsor!

Uj műsor!

ANGELOTTI MULATÓ!Villard csoport;
Humoristikus kádárok.

Les Arnoldi's,

A világ legkisebb erőművésze.

Joland és Montarell,

Tréfás egyensúlyzó művészek.

Dagma Dumbár,

(Ős-Budából:) angol excentriq
énekesnő.

Niklas Etelka,

Ős-Budavár legkedveltebb énekes-
nő és táncosnője.

Kőrössy Zsófi,

nemzetközi énekesnő.

Vasvári és Bodrogi
uj kupléikkal.**DONOGÁN ÉS SOMOSSY**

Debrecen, Kistemplombazár.

Angol blous zephyrek

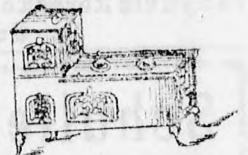
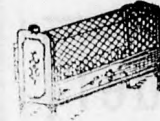
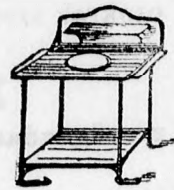
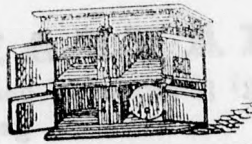
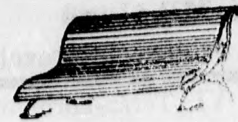
Francia batistok

Mosó Grenadinok.

Székely férfi mosó sző-

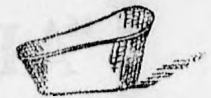
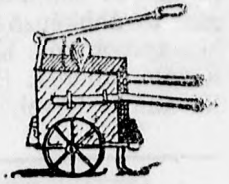
● ● ● vetek ● ● ●

Oriási raktára!

Tóth Gyula

vaskereskedő

Debrecen, Piac-utca 20. és 27. szám.

Ajánl legjobb minőségben a tavaszi idényre
kertészeti és gazdasági szerszámokat és felszere-
léseket; kerti vasbutorok, **gyermek kocsik**, fürdő-
kádak, jégsekreányok, vas- és rézbutorok, peronos-
pora és kerti fecskendők, minden vas- és fémiparhoz
való szerszámok, **tűskés kerítés huzalok**, épít-
kezésekhez **vasgerendák**, vas-, porcellán-kályhák,
utóbbiakhoz **multiplicátor** (hőfejlesztő) betétek.
Legolcsóbb bevásárlási forrás.**Legolcsóbb és legjobb sorsjegyek**3% Magyar Jelzalog Hitelbank nyeremény sorsjegyek.
3 huzás évenként: a legközelebbi f. é. június hó 25.
3 főnyeremény évenként 200.000, 100.000, 100.000 kor.
3% évente 6 korona kamat jövedelmezőség.**100 drb.**ily 3%-os magy. jelz. nyer. sorsjegy megvásárlására egy társaságot alakítottunk
50 tag részére, oly formán, hogy minden tag
25 havi 10 frtos részlet befizetése ellenében
jogot szerez, az időközi esetleges nyereményekre, a teljes befizetések után pedig
2 drb eredeti

3% magy. jelz. nyerem. sorsjegyre illetve nyeremény jegyre.

Csak rövid ideig fogad el előjegyzéseket a

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank.**Zacherlin**Nagyon segít és utól-
érhetlen féregpusztító
Üvegekben vásárol-
juk.**Kapható:****Debrecen:**Csanak József
Crisco Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházy János
Fritsch Károly
Ganovszky Lajos
Gőczey István
Havas József
Jósa és Jóna
Kertész NándorKlein Ignác
Kóhn Henrik
Kömlössy Lajos
Kontsek Géza
Kernhoffer József
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Neumann Nándor
Parti Ferenc
Rickl Antal JózsefRóth Antal
Tóth Kálmán
Várray József
Gőczey István
Böszörményi István
Molnár Jenő.
Kornhoffer József
Kertész Miklós**Berettyóújfalú:**

ifj. Weiszberger Ignác

Érmihályfalva:

Grósz Hermann

Lévay Vince
Pollák Móric**Hajduböszörmény:**Gemeinbeck József
Tulogy Ferenc**Hajdunánás:**

Körner Lola

Tiszafüred:Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizsmann József

kereskedőknél.

